Slovenská klimatická iniciatíva

Téma klimatickej zmeny a voľby do Európskeho parlamentu

Čo vyplýva z veľkého europrieskumu pre slovenské politické strany?

30. apríl 2019

Peter Robl / Slovenská klimatická iniciatíva

Prieskum sponzoruje Európska nadácia pre klímu

Slovenská klimatická iniciatíva

Slovenská klimatická iniciatíva

Našou víziou je dosiahnuť, aby politickí lídri na Slovensku začali systematicky pracovať na udržateľnej energetike, teda aby energetickú efektívnosť (EE), obnoviteľné zdroje energie (OZE), útlm využívania fosílnych palív a energetickú chudobu, prijali za svoje priority. Zároveň aby na tieto oblasti alokovali potrebné rozpočty a odborné kapacity, čím by sme naštartovali transformáciu k nízkoemisnej, nízkouhlíkovej, decentralizovanej, občanmi a komunitami kontrolovanej ekonomike s hlavným cieľom udržať zdravé životné prostredie pre ďalšie generácie.

Naším poslaním je byť hnacou silou verejnej diskusie s cieľom ovplyvniť postoje slovenských politických lídrov k energetickej transformácii Slovenska. Staviame na širokej spolupráci, na odbornosti, analýzach, najnovších trendoch a dlhodobých skúsenostiach našich členov v jednotlivých oblastiach.

BUDOVY PRE BUDÚCNOSŤ

SAPI Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu a OZE

Priatelia Zeme CEPA

Prognostický ústav Slovenskej akadémie vied

Ciele výskumu

- Nakoľko je verejnosť citlivá na otázky ochrany životného prostredia.
- Špecifický dôraz na politiky zamerané na klimatickú zmenu.
- Za aké dôležité pokladajú potenciálni voliči v súčasnosti otázky ochrany životného prostredia a do akej miery si želajú, aby sa politické strany na tieto otázky zamerali v nasledujúcich voľbách do Európskeho parlamentu.

1. **Pravdepodobnosť hlasovania vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019**

2. **Aké témy sú pre ľudí dôležité**
   Čoho sa v súčasnosti potenciálni voliči osobne obávajú?
   Na aké témy by sa podľa nich mali strany zamerať?

3. **Aké myšlienky u nich najviac rezonujú**
   Ako by mali strany komunikovať s voličmi? Aké témy a myšlienky rezonujú a javili sa ako najdôležitejšie?

- 11 krajín EÚ: Rakúsko, Belgicko, Česká republika, Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Poľsko, Slovensko, Španielsko a Holandsko.
- Tento prieskum k voľbám do Európskeho parlamentu bol vyhotovený na základe požiadavky Európskej nadácie pre klímu (European Climate Foundation - ECF), ktorá ho aj financuje.
- Terénnu prácu vykonávala spoločnosť Ipsos MORI Observer v januári 2019 na online vzorke 2000 potenciálnych voličov vo veku 18 až 50 rokov, teda tých, ktorí sa vyjadrili, že je aspoň nejaká pravdepodobnosť, že pôjdu voliť vo voľbách do EP v roku 2019. Segmentáciu a segmentačnú analýzu vypracovala ECF (nie Ipsos MoRI). Analýzu prieskumu a jej interpretáciu poskytla ECF, pričom spolupracovala so spoločnosťou Ipsos.

Na online prieskume sa zúčastnilo 2000 takých Slovákov a Sloveniek vo veku od 18 do 50 rokov, ktorí označili za aspoň trochu pravdepodobné, že v nadchádzajúcich voľbách do EP pôjdu voliť.

Rod

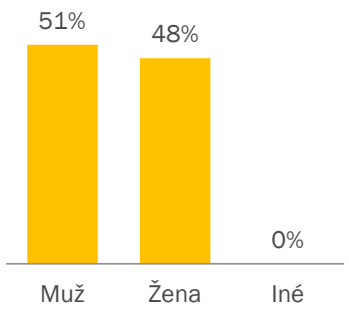

Pracovný stav

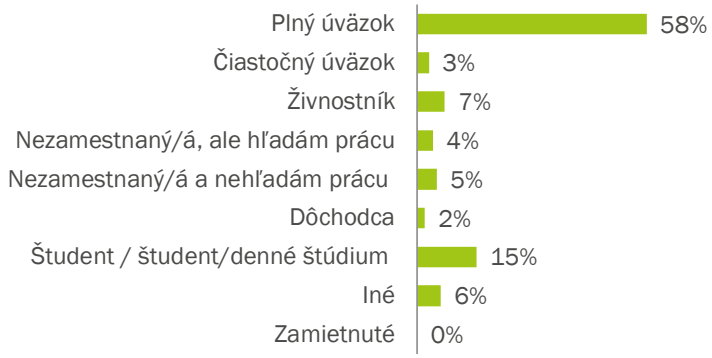

Bydlisko

Mesto 15 %

Malé mesto 50 %

Vidiek 35 %

Vek

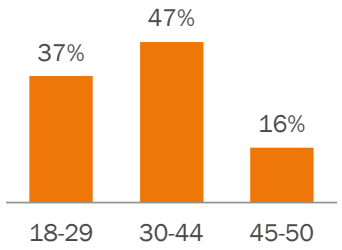

Vzdelanie

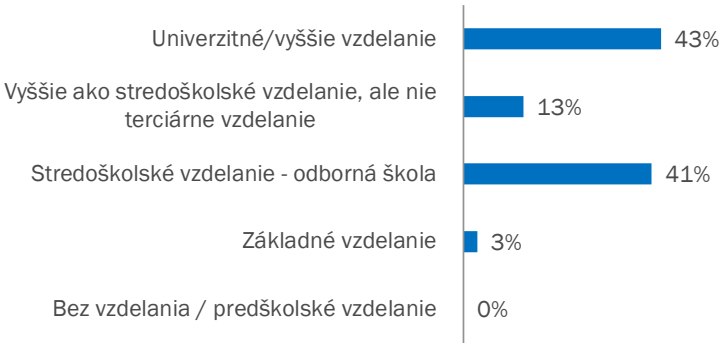

Báza: Spolu (n=2000), Segment 1 (n=250), Segment 2 (n=169), Segment 3 (n=137), Segment 4 (n=521), Segment 5 (n=505), Segment 6 (n=418)

Celkové zistenia

Volebné postoje a správanie

Pravdepodobnosť, že sa zúčastnia volieb do Európskeho parlamentu v roku 2019

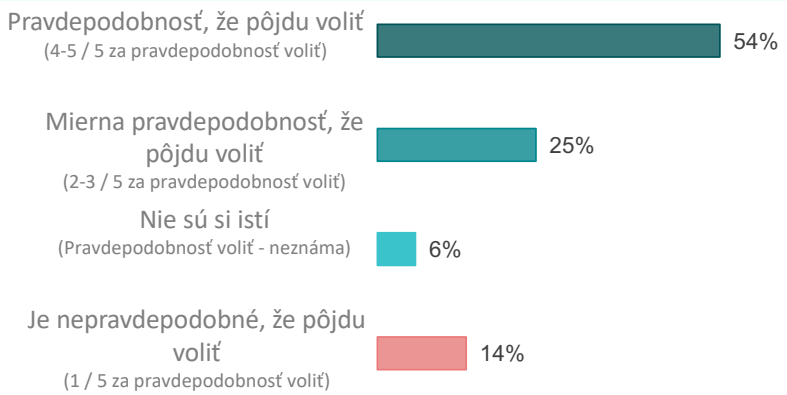

Strana, ktorú zvažujú voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019

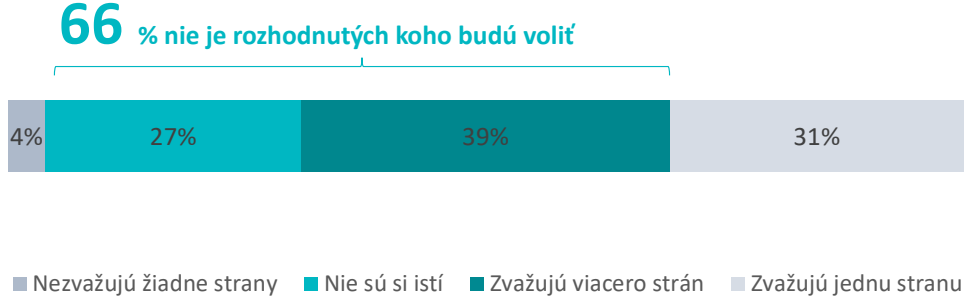

Volili vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014

13 % volili vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014*

* Dáta získané z webovej stránky Európskeho parlamentu:
http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/turnout.html

Ot.4. Do akej miery je pravdepodobné, že budete voliť v nadchádzajúcich voľbách? Báza: Spolu v Ot.4 (n=2537). Ot.5. Volili ste vo voľbách do Európskeho parlamentu v máji 2014? Báza: Celok (n=2000). Ot.13. Ktorú, ak vôbec nejakú, z nižšie uvedených strán by ste zvažovali voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu v máji 2019? Báza: Spolu (n=2000). Ot.14. A ktorú, ak vôbec nejakú, z uvedených strán budete s najväčšou pravdepodobnosťou voliť? Báza: Tí, ktorí vyberajú jednu stranu alebo viacero strán v Ot.13 (n=1390)

Čoho sa potenciálni voliči osobne obávajú?

Tabuľka prezentuje 10 najčastejších osobných obáv

% obáv . Tabuľka ukazuje 10 najčastejších obáv, zoradené podľa získaných %.

Q6. Nižšie uvádzame obavy, o ktorých nám ľudia povedali, že ich v súčasnej dobe majú. Aké sú vaše tri najväčšie osobné obavy v súčasnej dobe? Báza: Spolu (n=2000)

Na aké témy by sa podľa potenciálnych voličov mali strany zamerať?

Tabuľka uvádza 10 najčastejších tém/problémov, % rating 4-5 / 5 za dôležitosť

% rating 4-5 / 5. Tabuľka uvádza 10 najčastejších tém, zoradené podľa %.

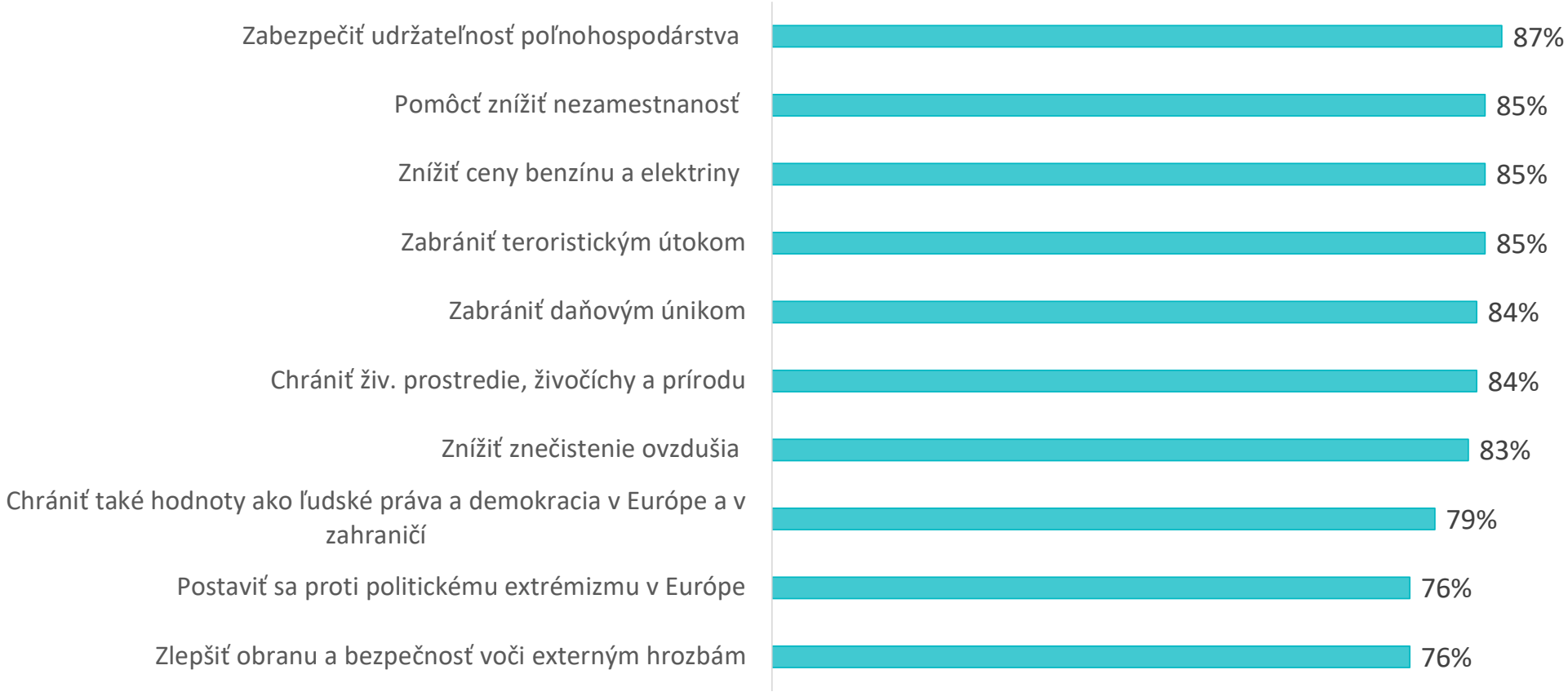

Ot9. Keď premýšľate, ktorú stranu budete voliť v nadchádzajúcich voľbách do Európskeho parlamentu, do akej miery je/nie je pre vás dôležité, aby uprednostňovali uvedené? Báza: Spolu (n=2000), z 21 možností odpovede

Do akej miery je podľa potenciálnych voličov dôležité, aby strany komunikovali a konali uvedené?

Tabuľka ukazuje % rating 4-5 / 5 za dôležitosť

1. Je dôležité vyrábať potraviny zdravým, udržateľným spôsobom. **Znížime používanie pesticídov a antibiotík pri produkcii potravín, aby sme zaistili, že všetci budú zdravší.**	87%
2. Príroda je ohrozená po celej Európe. **Budeme konať tak, aby sme ju ochránili a zastavili tých, ktorí ničia našu prírodu.**	84%
3. Ceny elektriny a plynu stúpajú a pre mnohých ľudí sú príliš drahé. **Zabezpečíme, aby prechod na čistú energiu znížil účty.**	83%
4. Stav životného prostredia sa zhoršuje kvôli odpadu, znečisteniu a škodlivým aktivitám. **Spoločnosti, ktoré najviac znečisťujú donútime, aby planétu vyčistili a prestali ju ničiť.**	82%
5. Solárna a veterná energia predstavujú budúcnosť čistej, nezávislej a hospodárnej energie. **Budeme financovať iniciatívy v oblasti obnoviteľnej energie, aby sme zvýšili jej používanie.**	77%
6. Zaizolovanie domov a produkcia obnoviteľnej energie vytvorí nové odvetvia. **Zabezpečíme, aby nové pracovné miesta v udržateľných odvetviach boli bezpečné a dobre platené**	76%
7. Klimatická zmena má vplyv na naše životy vrátane nedostatku vody a extrémneho počasia. **Mali by sme pripraviť Slovensko na tieto vplyvy a zaviesť opatrenia, ktoré majú okamžité účinky, aby sme ochránili občanov.**	75%
8. Renovácia a izolácia budov prináša viac pohodlia, zdravšie prostredie a znižuje náklady na kúrenie v našich zanedbaných alebo starých budovách. **Budeme investovať do hospodárnejších budov.**	74%
9. Veľkí medzinárodní hráči ako Rusko, Čína alebo USA propagujú svoju vlastnú agendu. **EÚ musí lepšie presadzovať európske záujmy**	74%
10. Vlny horúčav a sucha toho leto svedčia o tom, čo prichádza. **Investujeme do ochrany pred budúcim extrémnym počasím.**	73%

Ot10. Keď sa rozhodujete ako voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu, do akej miery je/nie je pre vás dôležité, aby strana komunikovala a konala uvedené? Báza: Spolu (n=2000)

Zistenia v jednotlivých segmentoch

Prehľad segmentov:

Počas rozsiahlej štatistickej analýzy sme na základe subjektívnych postojov a hodnôt identifikovali 6 segmentov. Každý segment charakterizuje odlišný súbor znakov:

- Segment 1: 13 %. Neangažovaní stredopraví. 250 opýtaných.
- Segment 2: 8 %. Nahnevaní konzervatívci. 169 opýtaných.
- Segment 3: 7 %. Mestské liberálne elity. 137 opýtaných.
- Segment 4: 26 %. Obozretný stred. 521 opýtaných.
- Segment 5: 25 %. Tradiční konzervatívci. 505 opýtaných.
- Segment 6: 21 %. Stará ľavica. 418 opýtaných.

Príklad: **Moderní liberáli**: 18 %. Opatrní ohľadom štátu – mladší a viac mestskí ako je priemer, vo všeobecnosti nechcú byť zaťažovaní, chcú nižšie dane a sociálne slobody, chápu však, že spolupráca vlády a medzinárodná spolupráca sú potrebné na riešenie veľkých problémov ako napr. klimatická zmena a cudzie zasahovanie do volieb.

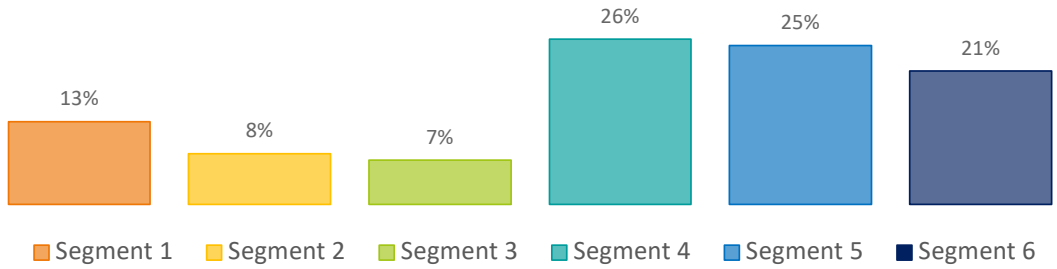

Aké postoje a hodnoty definujú jednotlivé segmenty?

Segment 1 – 13 %

Neangažovaní stredopraví

- Len 7 % súhlasí s tým, že „imigrácia je pre našu krajinu dobrá“ aj keď len 19 % tvrdí, že je veľmi dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- Len 29 % súhlasí s tým, že „je dôležité, aby sa vláda a jej ľudia starala o tých menej šťastných“ aj vtedy, ak to má na mňa dosah v podobe zvýšenia mojich daní“ – najnižšie na Slovensku
- Len 34 % tvrdí, že „je dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie“ – najnižšie na Slovensku
- Len 14 % % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana stanovila prioritu postaviť sa proti politickému extrémizmu v Európe
- 32 % nevie vymenovať žiadnu stranu, o ktorej uvažujú, že by ju volili

Segment 2 – 8 %

Nahnevaní konzervatívci

- 75 % muži
- 62 % nesúhlasí s tým, že „sadzby daní pre vysoko-príjmové skupiny by sa mali znížiť, a tým zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky“ – najvyššie na Slovensku
- Len 45 % tvrdí, že je dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie – len 27 % nesúhlasí
- 73 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- 59 % **jednoznačne** súhlasí s tým, že zväzky ľudí rovnakého pohlavia by mali byť zakázané
- 52 % tvrdí, že sú zbehlí v politike – druhé najvyššie na Slovensku

Segment 3 – 7 %

Mestské liberálne elity

- 62 % muži, len 21 % vidiek – najnižšie na Slovensku
- 69 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie
- Len 16 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- 61 % **jednoznačne** nesúhlasí s tým, že zväzky ľudí rovnakého pohlavia by mali byť zakázané
- 85 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne ochraňovala také hodnoty ako ľudské práva a demokraciu, v Európe a v cudzine
- 52 % tvrdí, že sú zbehlí v politike – druhé najvyššie na Slovensku

Aké postoje a hodnoty definujú jednotlivé segmenty?

Segment 4 – 26 %

Obozretný stred

- 74 % tvrdí, že je dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie
- 71 %tvrdí, že je dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- 77 % tvrdí, že je dôležité, aby strana stanovila prioritu postaviť sa proti politickému extrémizmu v Európe
- Len 37 % súhlasí s tým, že zväzky ľudí rovnakého pohlavia by mali byť zakázané – druhé najnižšie na Slovensku
- 23 % súhlasí s tým, že „sadzby daní pre vysoko-príjmové skupiny by sa mali znížiť, a tým zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky“ – mierne nad priemer Slovenska

Segment 5 – 25 %

Tradiční konzervatívci

- 21 % súhlasí s tým, že sadzby daní pre vysoko-príjmové skupiny by sa mali znížiť, a tým zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky – najvyššie zo všetkých segmentov
- 61 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie
- 71 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- 53 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne ochraňovala Európu pre cudzím zasahovaním do volieb
- 21 % tvrdí, že sú zbehlí v politike – najnižšie zo všetkých segmentov
- 33 % nevie vymenovať žiadnu stranu, o ktorej uvažujú, že by ju volili

Segment 6 – 21 %

Stará ľavica

- Vo všeobecnosti starší
- 75 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne riešila globálne otepľovanie
- 60 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne znižovala migráciu
- 80 %tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana stanovila prioritu postaviť sa proti politickému extrémizmu v Európe
- 68 % tvrdí, že je **veľmi** dôležité, aby strana prioritne ochraňovala Európu pre cudzím zasahovaním do volieb
- 51 % súhlasí s tým, že „je dôležité, aby sa vláda a jej ľudia starala o tých menej šťastných“ aj vtedy, ak to má na mňa dopad v podobe zvýšenia mojich daní“ – najvyššie na Slovensku

Na aké témy by sa podľa potenciálnych voličov mali strany zamerať?

Tabuľka ukazuje % rating 4-5 / 5 za dôležitosť

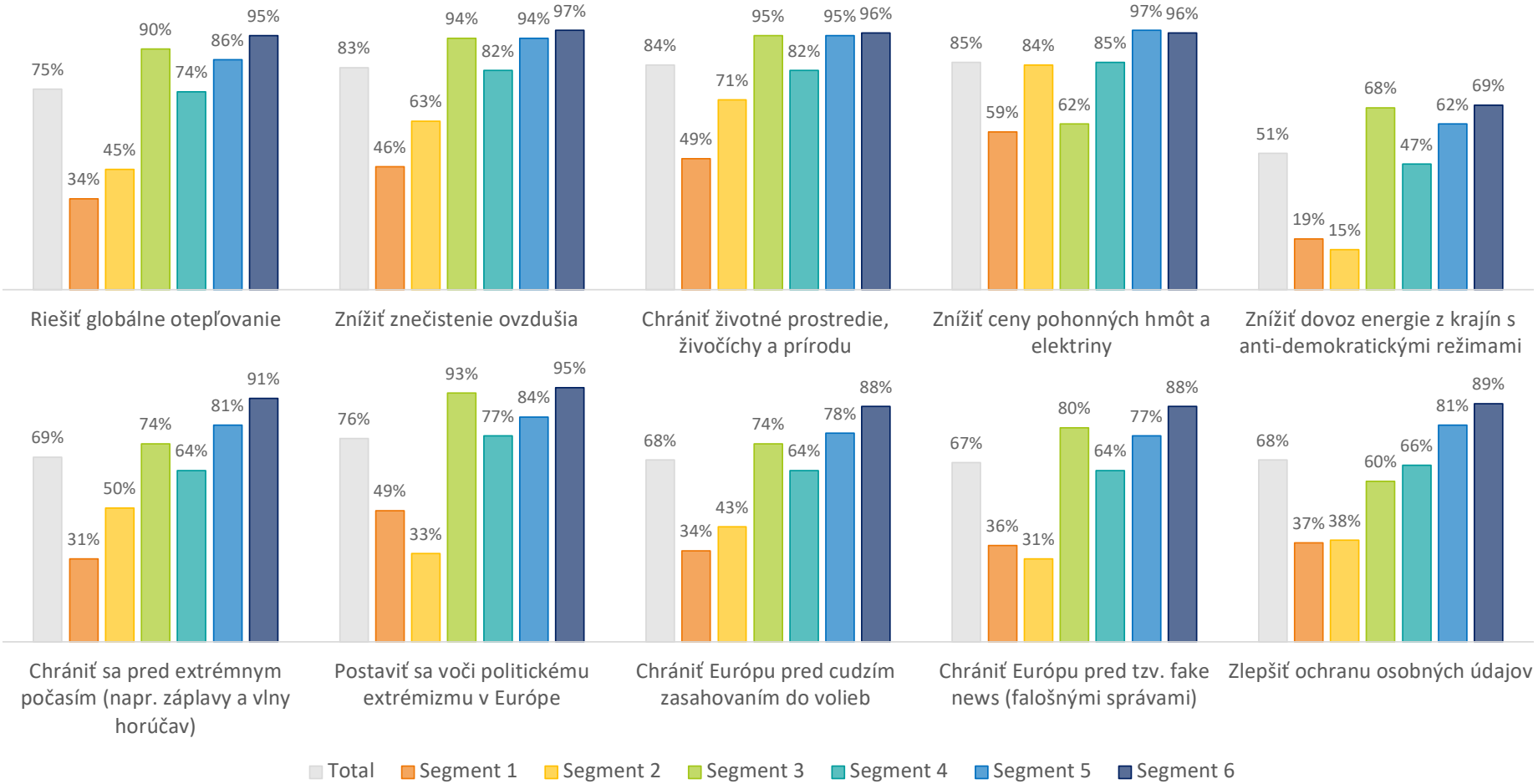

Ot.9. Keď sa rozhodujete, ktorú stranu budete voliť v nadchádzajúcich voľbách do Európskeho parlamentu, do akej miery je/nie je pre vás dôležité, aby strany mali uvedené priority? Báza: Spolu (n=2000), Segment 1 (n=250), Segment 2 (n=169), Segment 3 (n=137), Segment 4 (n=521), Segment 5 (n=505), Segment 6 (n=418)

Do akej miery je pre potenciálnych voličov dôležité, aby strana komunikovala a konala uvedené? Tabuľka ukazuje % rating 4-5 / 5 za dôležitosť

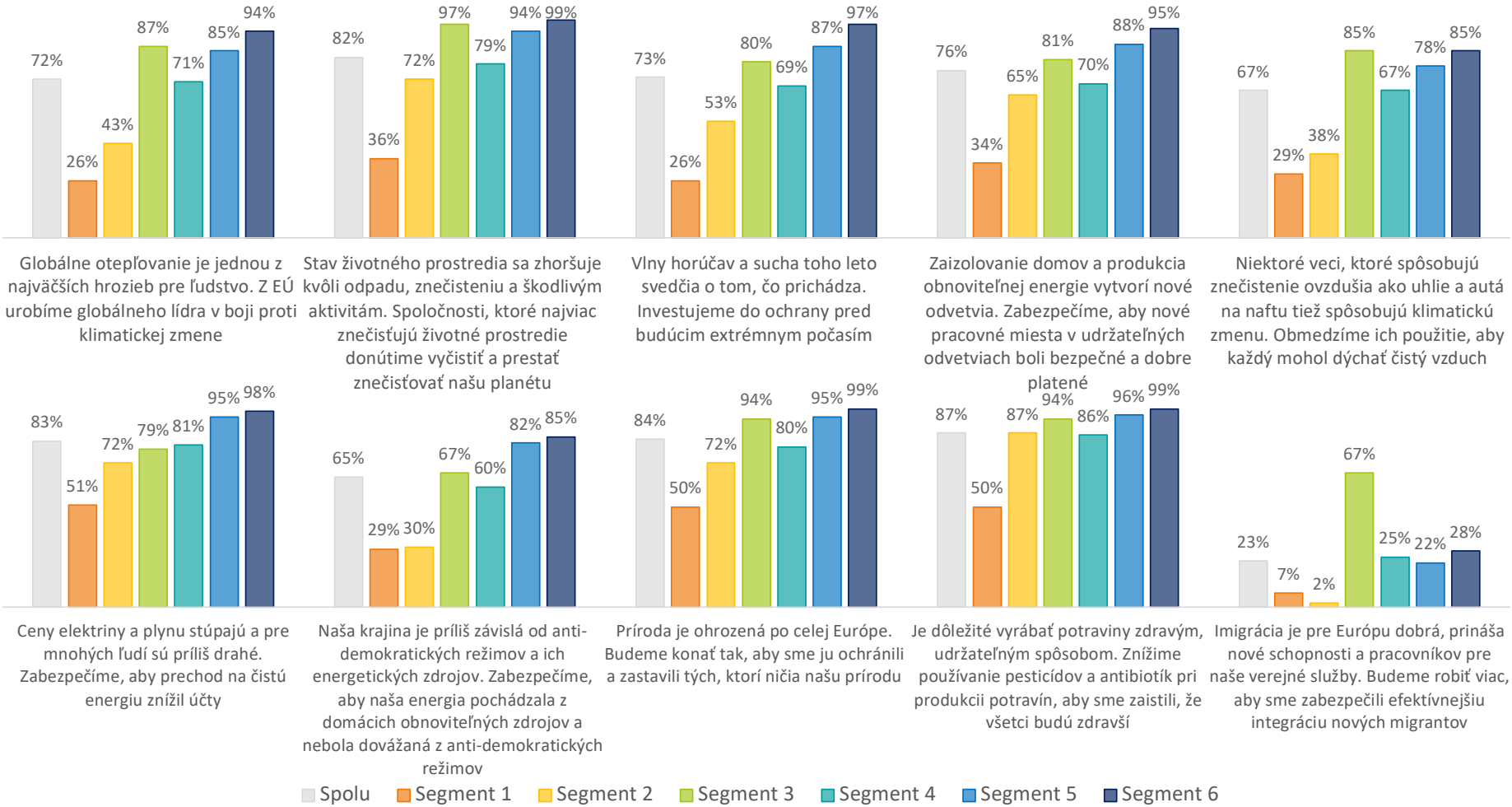

Ot.10. Keď sa rozhodujete ako voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu, do akej miery je/nie je pre vás dôležité, aby strana komunikovala a konala uvedené? Báza: Spolu (n=2000), Segment 1 (n=250), Segment 2 (n=169), Segment 3 (n=137), Segment 4 (n=521), Segment 5 (n=505), Segment 6 (n=418)

Do akej miery je pre potenciálnych voličov dôležité, aby strana komunikovala a konala uvedené?

Tabuľka ukazuje % rating 4-5 / 5 za dôležitosť

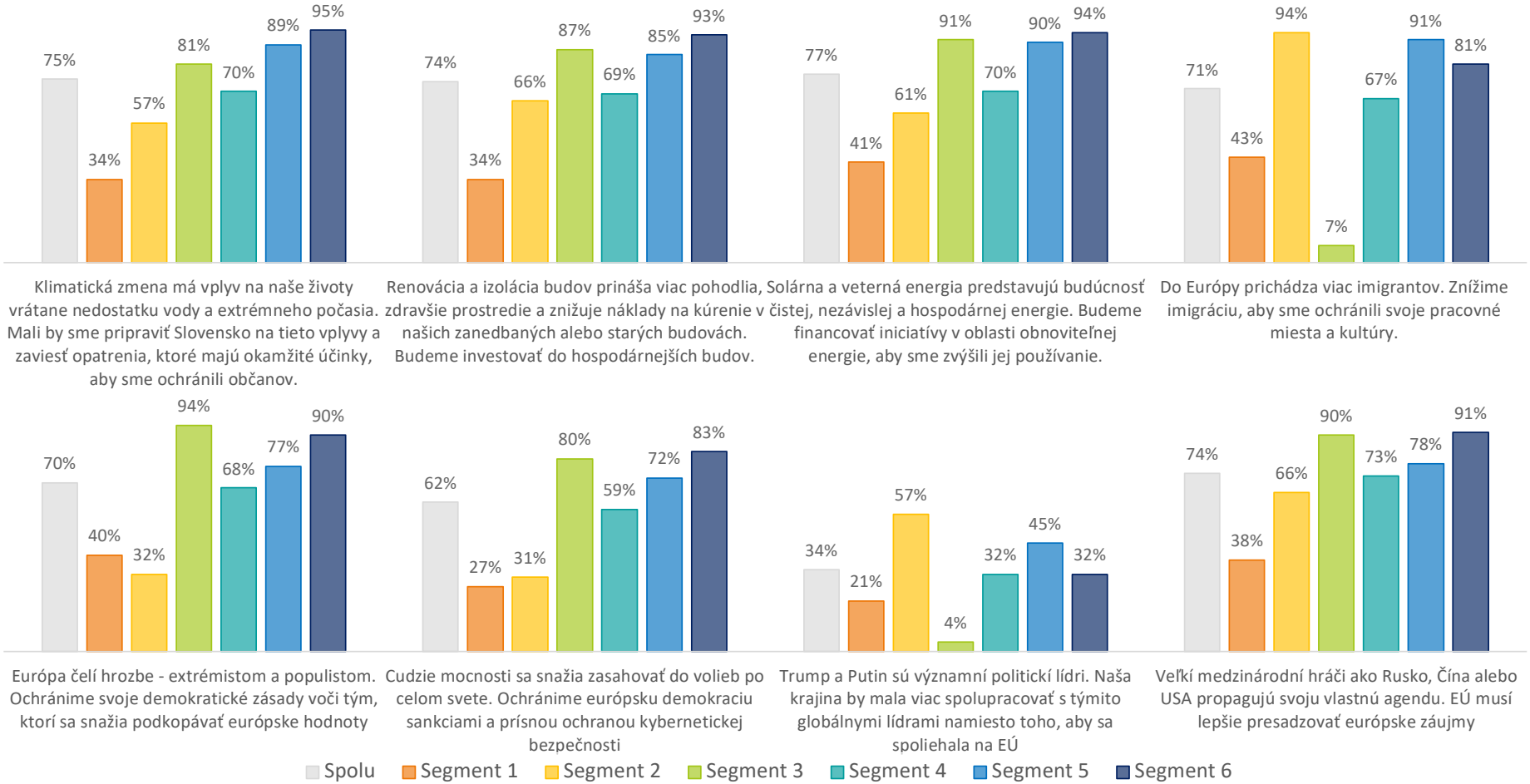

Ot.10. Keď sa rozhodujete ako voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu, do akej miery je/nie je pre vás dôležité, aby strana komunikovala a konala uvedené? Báza: Spolu (n=2000), Segment 1 (n=250), Segment 2 (n=169), Segment 3 (n=137), Segment 4 (n=521), Segment 5 (n=505), Segment 6 (n=418)

11 krajín EÚ

At an EU11 level, messages with an environmental or green focus resonate with around 4 in 5 potential voters.

% important – top 7 messages. Country specific messages not shown

EU11 average

82%	82%	80%	80%	77%	76%	73%
It is important to produce food in a healthy, sustainable way. We will cut the use of pesticides and antibiotics in food production to ensure everyone is healthier.	The state of the environment is worsening due to waste, pollution and harmful activities. We will force the most polluting companies to clean up and stop destroying our planet.	Electricity and gas prices are rising and are too expensive for many people. We will ensure the switch to clean energy cuts bills.	Nature is under threat across Europe. We will work to protect it and stop those who are destroying our wildlife	Big international players such as Russia, China or the US are promoting their own agenda. The EU needs to better promote European interests	Insulating houses and producing renewable energy will create new industries. We will ensure that news jobs in sustainable businesses are secure and well paid	Global warming is one of the greatest threats to humanity. We will make the EU a global leader in fighting climate change

Ipsos Public Affairs

Q10. When deciding how to vote in the European Parliament elections, how important or not is it for you that a party says and does each of these things? Base: Potential voters(N=2000 per country)

Environmental issues are among the top 3 priorities in most countries and resonate with at least four in five potential voters across EU11.

In Eastern European countries, while tackling global warming is important for a majority, it comes behind other environmental issues, suggesting the need to focus on specific issues as opposed to the general concept of global warming.

Environmental concerns

% important	EU11 average	North		South		East			West				
		DK	IT	ES	CZ	PL	SK	AT	BE	FR	DE	NL
Protect the environment, animals and nature	82%	81%	85%	83%	82%	81%	84%	86%	78%	82%	82%	74%
Make our agriculture sustainable	81%	73%	84%	85%	83%	78%	87%	85%	77%	86%	78%	72%
Reduce air pollution	80%	79%	85%	84%	80%	82%	83%	82%	78%	78%	77%	74%
Tackle global warming	77%	77%	84%	83%	69%	71%	75%	81%	76%	79%	77%	70%
Protect against extreme weather events	68%	64%	74%	71%	70%	74%	69%	67%	66%	66%	65%	62%

Most important priority
Second most important priority
Third most important priority

Ipsos Public Affairs

Q9. When thinking about which party you will vote for in the next European Parliament elections, how important or not is it that they prioritise the following? Base: Potential voters (N=2000 per country)

At an EU11 level, green issues are ranked highly in terms of issues potential voters would like parties to focus on. Protection and socio-economic issues are also important

% important – top 8 issues

EU11 average

85%	83%	82%	81%	81%	80%	80%	77%
Prevent terrorist attacks	Help reduce unemployment	Protect the environment, animals and nature	Put an end to tax evasion	Make our agriculture sustainable	Defend values e.g. human rights & democracy, in Europe and abroad	Reduce air pollution	Tackle global warming

Ipsos Public Affairs

Q9. When thinking about which party you will vote for in the next European Parliament elections, how important or not is it that they prioritise the following? Base: Potential voters (N=2000 per country)

SKI prieskum postojov politických strán k téme klimatickej zmeny pred voľbami do EP 2019

Slovenská klimatická iniciatíva

- Online prieskum, február – apríl 2019
- Respondenti: strany s preferenciami > 5 %: SMER-SD, SNS, MOST-HÍD, SaS, Sme rodina, OĽANO, KDH, Progresívne Slovensko, SPOLU-Občianska demokracia, SMK
- Odpovede od 4 z 10 strán: MOST-HÍD, Progresívne Slovensko - SPOLU-Občianska demokracia, SaS a SMER-SD
- Na piatkovú (26.4.2019) demonštráciu študentov reagovali pre Denník N zástupcovia Smer-SD, SNS, MOST-HÍD, OĽaNO, SaS, Sme rodina, PS / Spolu, KDH
- Strany majú vlastných odborníkov na otázku ŽP / klimatickej zmeny
- Klimatickú zmenu považujú za prioritnú tému kampane do EP aj NR SR
- Malo by Slovensko riešiť klimatickú zmenu ako prioritu: mali by sme robiť viac – musíme zapojiť veľkých znečisťovateľov – robíme dosť už teraz
- Podporujú energetickú efektívnosť, obnoviteľné zdroje, útlm uhlia a riešenie energetickej chudoby, aj keď majú rozdielne názory na veľkosť problému, správnu mieru angažovanosti štátu a konkrétne riešenia a pod.

Zhrnutie : Slováci riešia klímu stále viac, politici zatiaľ málo

Slovenská klimatická iniciatíva

EÚ (11 krajín)

- Environmentálne a „zelené“ posolstvá rezonujú u viac ako 4 z 5 voličov.
- Medzi top 3 prioritami vo väčšine z týchto krajín sa nachádza aj ochrana životného prostredia.

Slovensko

- 54 % opýtaných vo veku 18 – 50 rokov sa pravdepodobne zúčastní na voľbách do EP
- Klimatická zmena nepatrí medzi obavy potenciálnych voličov na Slovensku
- Dokážu však oceniť zameranie a komunikáciu politických strán na konkrétne environmentálne témy
- 4 z 5 z piatich potenciálnych voličov považujú tieto témy za veľmi dôležité
- 3 zo 4 potenciálnych voličov by ocenili, ak by politické strany komunikovali podporu obnoviteľných zdrojov energie, adaptáciu krajiny na klimatickú zmenu, modernizáciu budov

- Konkrétne návrhy a odborníkov na tieto témy má len niekoľko politických strán
- Environmentálne témy nie sú jadrom politickej komunikácie pred voľbami do EP

Okrem tém ako korupcia či zdravotná starostlivosť u potenciálnych voličov na Slovensku výrazne rezonujú aj témy, ktoré sa týkajú ochrany klímy a životného prostredia.

Slovenskí voliči by ocenili, ak by sa politické strany témou klimatickej zmeny zaoberali, hovorili o nej a navrhovali konkrétne opatrenia a politiky, najmä pokiaľ ide o modernizáciu budov, obnoviteľné zdroje energie, energetickú chudobu alebo adaptačné opatrenia.

Politické strany zatiaľ nevyužívajú potenciál environmentálnych tém na oslovenie potenciálnych voličov. Zmení sa to?

Toto zhrnutie a analýzu vypracovala SKI, pričom upriamila pozornosť na zistenia, ktoré sa týkajú témy klimatickej zmeny, ochrany klímy a súvisiacich otázok.

KOMPLETNÉ VÝSLEDKY V SLOVENČINE NÁJDETE NA WEBE: KLIMATICKAINICIATIVA.SK.

Tento projekt financuje Európska nadácia pre klímu. Všetky výsledky budú verejne dostupné na stránke www.europeanclimate.org.